

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ VILNIAUS APSKRITIES VALSTYBINĘ MOKESČIŲ INSPEKCIJĄ

2024 m. spalio 4 d. Nr. 4D-2024/1-674
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė 2024 m. liepos 5 d. gavo X (toliau – Pareiškėjas) skundą dėl Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau tekste ir citatose – Ministerija) ir Vilniaus apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos (toliau tekste ir citatose – Vilniaus apskrities VMI) pareigūnų galimo biurokratizmo, nagrinėjant jo problemą (toliau – Skundas).

2. Pareiškėjas mano, kad jo skundai buvo netinkamai nagrinėjami Ministerijoje bei Vilniaus apskrities VMI, ir Skunde, be kita ko, nurodo:

- „Finansų ministrė ir Vilniaus apskrities VMI nesivadovauja mano skundų argumentais, kad nesu A [A sąjungos (toliau – A)] nariu ir pirmininku, nes sunkiai susirgau ir [...] praeitais metais gegužės mėnesį parašiau prašymą, kad negaliu eiti A pirmininku ir taryba perdavė vykdyti mano pareigas A. V.“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta);

- „po [to] pasipylė Vilniaus apskrities VMI visokie biurokratiniai pranešimai be parašų ir nenurodymais savo pareigų ir VMI vykdė biurokratinį atsirašinėjimą ir nagrinėjimo vilkinimą“.

3. Seimo kontrolierės prašoma išnagrinėti Skundą.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Pareiškėjas Seimo kontrolierės 2024 m. rugpjūčio 6 d. raštu Nr. 4D-2024/1-674/3D-1538 buvo, be kita ko, informuotas:

4.1. „Seimo kontrolierė priėmė sprendimą atsisakyti nagrinėti Jūsų Skundo dalį, susijusią su Ministerijos pareigūnų veiksmais, dėl šių priežasčių:

Nors Skunde nurodyta, kad, Jūsų manymu, Ministerija netinkamai nagrinėjo Jūsų skundus, tačiau skundai Ministerijai prie Skundo nėra pridėti, tad trūksta duomenų. Dėl šios priežasties ir įvertinus tai, kad Jūs Ministerijai pateikėte ne vieną skundą, nėra aišku, kas konkrečiai ir kuriuo skundu buvo skundžiama.

Be to, iš prie Skundo pridėtų dokumentų matyti, kad Ministerija Jums 2024 m. liepos 4 d. pateikė atsakymą Nr. 6K-24/3756, kuriuo buvote, be kita ko, informuotas: „Ministerija susipažino su Jūsų 2024 m. birželio 25 d. ir liepos 1 d. skundais [...], kuriuose prašote užtikrinti VMI tinkamą darbą ir pareigų vykdymą“, „pateikdamas skundą, nurodote, kad pridedate papildomus dokumentus, tačiau papildomų dokumentų nepateikėte, todėl nebuvo galimybės su jais susipažinti ir juos išnagrinėti“, „manydamas, kad mokesčių administratorius atliko neteisėtus veiksmus, priėmė neteisėtą sprendimą ar neveikė taip, kaip numato teisės aktai, turite teisę apskųsti nurodytą mokesčių administratoriaus veiksmą, neveikimą ar sprendimą aukščiau nurodytų teisės aktų

nustatyta tvarka“, „Ministerija Jūsų prašymo užtikrinti VMI tinkamą darbą ir pareigų vykdymą netenkina“.

Taigi Ministerijos atsakyme yra išdėstytas sprendimas ir jo motyvai, t. y. Jūsų skundas nenagrinėtas, nes nepateikti skundo nagrinėjimui reikalingi dokumentai. Atsižvelgus į tai, Jums tikslinga Ministerijai pateikti naują skundą su visais jam nagrinėti reikalingais dokumentais. Tuo atveju, jeigu Jūs visgi nesutinkate su tokiu Ministerijos atsakymu, laikytina, kad kilo ginčas dėl teisės. Pažymėtina, kad Seimo kontrolieriai ginčų nenagrinėja. Todėl turite teisę kreiptis į ginčus nagrinėjančias institucijas – administracinių ginčų komisiją arba administracinę teisumą.

Lietuvos administracinių ginčų komisija nagrinėja skundus (prašymus) dėl valstybinio administravimo subjektų priimtų individualių administracinių aktų ir veiksmų (neveikimo) teisėtumo, taip pat dėl šių subjektų vilkinimo atlikti jų kompetencijai priskirtus veiksmus. Skundas (prašymas) administracinių ginčų komisijai paduodamas per vieną mėnesį nuo individualaus administracinio akto paskelbimo arba įteikimo ar pranešimo apie viešojo administravimo subjekto veiksmus (atsisakymą atlikti veiksmus) suinteresuotai šaliai dienos.

Bylas dėl valstybinio administravimo subjektų priimtų teisės aktų ir veiksmų (neveikimo) teisėtumo, taip pat dėl šių subjektų vilkinimo atlikti jų kompetencijai priskirtus veiksmus sprendžia administraciniai teismai. Jeigu specialus įstatymas nenustato kitaip, skundas (prašymas, pareiškimas) administraciniam teismui paduodamas per vieną mėnesį nuo skundžiamo teisės akto paskelbimo arba individualaus teisės akto ar pranešimo apie veiksmą (atsisakymą atlikti veiksmus) įteikimo suinteresuotai šaliai dienos.“

„Nesutikdamas su Ministerijos 2024 m. liepos 4 d. atsakymu Nr. 6K-24/3756, turite teisę skųsti jį Lietuvos administracinių ginčų komisijai arba administraciniam teismui.“

4.2. „Dėl Skunde nurodytų aplinkybių dėl Vilniaus apskrities VMI pareigūnų veiksmų viešojo administravimo srityje, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 18 straipsniu, bus atliekamas tyrimas [...]“.

5. Siekdama išsiaiškinti pirmiau aprašytas aplinkybes dėl priimtos nagrinėti Skundo dalies, Seimo kontrolierė raštu kreipėsi į Vilniaus apskrities VMI, prašydama pateikti informaciją ir ją pagrindžiančius dokumentus, reikalingus tyrimui atlikti.

6. Seimo kontrolierių įstaigoje 2024 m. rugsėjo 6 d. buvo gautas Vilniaus apskrities VMI raštas Nr. (9.1Mr) 46-6482 (kartu su priedais, įrodančiais pateiktą informaciją). Rašte, be kita ko, nurodyta:

6.1. „Pagal Mokesčių mokėtojų registro (toliau – MMR) duomenis, Pareiškėjas nuo 2018 m. spalio 20 d. yra A sąjungos (toliau – A) vadovas, vadovo pabaigos data nėra nurodyta. Mano VMI sistemoje Pareiškėjas yra nurodytas A vadovu, nurodytas el. pašto adresas: <...>, kontaktai patvirtinti 2021 m. gegužės 6 dieną. Taip pat, Elektroninio deklaravimo sistemoje (toliau – EDS) Pareiškėjas yra nurodytas įgaliotu išoriniu vartotoju bei atstovu nuo 2018 m. lapkričio 26 d., atstovavimo pabaiga nenurodyta [...].

Pareiškėjui 2024 m. birželio 21 d. automatiškai, elektroniniu paštu, buvo išsiųstas informacinis pranešimas – priminimas Nr. 9.127 Mr-PRI-128220 „Priminimas pateikti deklaraciją ar kitus dokumentus“ dėl metinės pelno mokesčio deklaracijos pateikimo už 2023 metus [...].

Remiantis Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo 51 str. 1 d., Lietuvos vienetai ir nuolatinės buveinės, kurių pajamos apmokestinamos šio Įstatymo nustatyta tvarka, privalo užpildyti metinės pelno mokesčio ir (arba) metinės fiksuoto pelno mokesčio bei avansinio pelno mokesčio deklaracijas ir pateikti jas tam vietos mokesčio administratoriui, kurio veiklos teritorijoje jie yra arba privalo būti įregistruoti mokesčio mokėtojais.

Informuojame, jog VMI nėra registruotas Pareiškėjo ar A 2023 m. gegužės mėnesį raštas / pranešimas dėl atstovų pasikeitimo, t. y. VMI nebuvo informuota apie atstovų (vadovų) pasikeitimą.“

6.2. „VMI automatiniai priminimai siunčiami klientams, vadovaujantis Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2011 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-441 „Dėl mokestinių prievolių užtikrinimo procedūrų vadovo patvirtinimo“.

Mokestinių prievolių užtikrinimo procedūrų vadovo 2 dalies 29 punkte (01.02.29) yra reglamentuota Elektroninės deklaravimo sistemos pranešimų siuntimo procedūros tvarka. Remiantis šiuo vadovu, mokesčių mokėtojams yra siunčiami pranešimai, informaciniai pranešimai, priminimai ir kitokio pobūdžio laiškai [...].“

6.3. „Pareiškėjas, norėdamas nebegauti el. laiškų, turėtų nutraukti atstovavimą VMI sistemose. Pareiškėjas, norėdamas nutraukti įgaliojimus EDS, tai atlikti gali prisijungęs prie EDS sistemos ir įvedęs „Atsisakyti suteiktų teisių“ arba atvykęs į bet kurį VMI aptarnavimo padalinį.

Nutraukti atstovavimą ar pakeisti atstovo duomenis Mano VMI platformoje galima prisijungus prie Mano VMI: 1) horizontalaus meniu juostoje pasirinkti „Įgaliojimai“ ir prie pasirinkto atstovo paspausti mygtuką „Veiksmai“; 2) pasirinkti „Keisti atstovo duomenis“ arba „Nutraukti atstovavimą nedelsiant“; 3) taip pat, dėl atstovo teisių nutraukimo ar koregavimo galima pateikti užpildytą popierinį prašymą „Duomenys apie Mano VMI atstovą“ tiesiogiai atvykus arba išsiųsti klasikiniu paštu į VMI aptarnavimo padalinį. Siunčiant prašymą paštu būtina pridėti notaro patvirtintą asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją.“

6.4. „Pareiškėjas į VMI kreipėsi 2024 m. birželio 25 d. ir liepos 1 dieną. Pareiškėjui atsakyta 2024 m. liepos 19 d. raštu Nr. (7.1Mr) 46-5630 [...]. Informuojame, jog Pareiškėjas kreipėsi į VMI neidentifikavęs savo tapatybės.“

7. Vilniaus apskrities VMI 2024 m. liepos 19 d. atsakyme Nr. (7.1Mr) 46-5630 Pareiškėjui (pažymos 6.4 papunktis) nurodyta:

„Vilniaus apskrities VMI [...] atsako į Jūsų 2024-06-25 ir 2024-07-01 raštus.

Vilniaus apskrities VMI informuoja, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 11 str. 3 d. 1 p. prašymas ar skundas nenagrinėjamas, jeigu nėra galimybės prašymą ar skundą teikiantį asmenį identifikuoti arba patikrinti prašymo ar skundo autentiškumo.

Remiantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu „Dėl asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“ 24.5. punktu, kai teikiant prašymą naudojamos elektroninių ryšių priemonės, turi būti pateikta pasirašyto prašymo skaitmeninė kopija arba prašymas turi būti pasirašytas kvalifikuotu elektroniniu parašu, atitinkančiu Reglamente (ES) 910/2014 nustatytus reikalavimus, arba suformuotas tokiu būdu, kuris leidžia prašymą ar skundą teikiantį asmenį identifikuoti arba patikrinti prašymo ar skundo autentiškumą.“

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

8. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo:

12 straipsnio „Seimo kontrolierių tiriami skundai“ 1 dalis – „Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje. [...]“

9. Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo:

36 straipsnis „Mokesčių mokėtojo teisės“:

„Mokesčių mokėtojas turi teisę:

[...]

12) įstatymų nustatyta tvarka apskųsti bet kokią mokesčių administratoriaus (jo pareigūno) veiksmą ar jo neatlikimą;

[...].“

144 straipsnis „Mokesčių mokėtojo teisė apskųsti mokesčių administratoriaus veiksmus“:

„Mokesčių mokėtojas turi teisę apskųsti bet kurį mokesčių administratoriaus (jo pareigūno) veiksmą arba neveikimą.“

145 straipsnio „Mokestinių ginčų procedūra“ 1 dalis – „Mokestiniais ginčams šiame

Įstatyme nustatoma ir reglamentuojama privaloma ikiteisminė jų nagrinėjimo procedūra. Ši nuostata neriboja mokesčių mokėtojo teisės po atitinkamo centrinio mokesčių administratoriaus sprendimo dėl mokestinio ginčo tiesiogiai kreiptis į teismą.“

146 straipsnio „Kitų mokesčių administratoriaus sprendimų apskundimo tvarka“:

1 dalis – „Skundai dėl mokesčių administratoriaus (jo pareigūno) sprendimų, nurodytų šio Įstatymo 145 straipsnyje, jų nepriėmimo, taip pat skundai dėl centrinio mokesčių administratoriaus sprendimų (jų nepriėmimo), kuriais mokestiniai ginčai nesprenžiami iš esmės, nagrinėjami Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.“

2 dalis – „Mokesčių mokėtojas taip pat gali naudotis kitų įstatymų jam suteikta teise šių teisės aktų nustatyta tvarka apskusti neteisėtus mokesčių administratoriaus pareigūno veiksmus.“

147 straipsnis „Mokestinius ginčus nagrinėjančios institucijos“:

„Mokestinius ginčus nagrinėja centrinis mokesčių administratorius, Mokestinių ginčų komisija (toliau – ikiteisminės mokestinius ginčus nagrinėjančios institucijos) ir teismas.“

10. Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo:

51 straipsnio „Metinės pelno mokesčio deklaracijos, metinės fiksuoto pelno mokesčio deklaracijos ir avansinio pelno mokesčio deklaracijos pateikimas“ 1 dalis – „Lietuvos vienetai ir nuolatinės buveinės, kurių pajamos apmokestinamos šio Įstatymo nustatyta tvarka, privalo užpildyti metines pelno mokesčio ir (arba) metines fiksuoto pelno mokesčio bei avansinio pelno mokesčio deklaracijas ir pateikti jas tam vietos mokesčio administratoriui, kurio veiklos teritorijoje jie yra arba privalo būti įregistruoti mokesčio mokėtojais. [...]“

11. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo:

11 straipsnio „Prašymų ir skundų administraciniam sprendimui priimti pateikimas ir nagrinėjimas“:

1 dalis – „Asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles.“

2 dalis – „Prašymas ar skundas gali būti pateiktas per E. pristatymo sistemą, kitomis elektroninių ryšių priemonėmis, paštu, kreipiantis asmeniškai arba per atstovą. [...]“

3 dalis – „Prašymas ar skundas viešojo administravimo subjekto vadovo arba jo įgalioto pareigūno ar valstybės tarnautojo, kito įstatymų nustatytą specialų statusą turinčio fizinio asmens sprendimu gali būti nenagrinėjamas, jeigu:

1) nėra galimybės prašymą ar skundą teikiantį asmenį identifikuoti arba patikrinti prašymo ar skundo autentiškumo;

[...]“

4 dalis – „Jeigu viešojo administravimo subjektas pagal kompetenciją negali spręsti prašyme ar skunde išdėstytų klausimų ar priimti administracinės procedūros sprendimo dėl prašyme ar skunde išdėstyto klausimo, jis jo nenagrinėja ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos persiunčia jį kompetentingam viešojo administravimo subjektui, ir apie tai praneša asmeniui. Jeigu nėra kito viešojo administravimo subjekto, kuriam galėtų būti perduotas nagrinėti pagal kompetenciją prašymas ar skundas, viešojo administravimo subjektas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos apie tai praneša asmeniui, paaiškindamas jo prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis.“

12. Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875:

16 punktas – „Prašymus ir skundus galima pateikti Viešojo administravimo įstatymo 11 straipsnio 2 dalyje nurodytais būdais.“

24 punktas – „Prašymas ir skundas raštu turi būti:

[...]

24.5. pasirašytas prašymą pateikusio asmens arba jo atstovo. Kai teikiant prašymą naudojamos elektroninių ryšių priemonės, turi būti pateikta pasirašyto prašymo skaitmeninė kopija

arba prašymas turi būti pasirašytas kvalifikuotu elektroniniu parašu, atitinkančiu Reglamente (ES) 910/2014 nustatytus reikalavimus, arba suformuotas tokiu būdu, kuris leidžia prašymą ar skundą teikiantį asmenį identifikuoti arba patikrinti prašymo ar skundo autentiškumą.“

29 punktas – „Prašymai ir skundai gali būti nenagrinėjami Viešojo administravimo įstatymo 11 straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytais atvejais, taip pat kituose įstatymuose nustatytais pagrindais.“

40 punktas – „Prašymas ar skundas, pateiktas raštu nesilaikant Taisyklių 23 ir (ar) 24 punktuose nustatytų reikalavimų, per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo institucijoje dienos naudojant asmens prašyme ar skunde nurodytą kontaktinę informaciją grąžinamas (arba, jei dokumentai elektroniniai, pateikiama toliau išdėstyta informacija) asmeniui, pateikusiam prašymą ar skundą, nurodant tokio prašymo ar skundo grąžinimo priežastis, siūlant ištaisyti nustatytus trūkumus ir nustatant terminą, kuris negali būti trumpesnis kaip 5 darbo dienos, trūkumams ištaisyti, jei institucijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo nenusprendžia kitaip. Kai per institucijos nustatytą terminą asmuo nepateikia institucijai pagal Taisyklių 23 ir 24 punktuose nustatytus reikalavimus įforminto prašymo ar skundo, toks prašymas ar skundas laikomas nepaduotu.“

Tyrimui reikšminga Lietuvos Respublikos teismų praktika

13. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika, taikant Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo normas, LVAT biuletenis Nr. 30:

„13. Skundo nenagrinėjimas. Skundo nenagrinėjimo pagrindus įstatymų leidėjas yra įtvirtinęs keliuose Viešojo administravimo įstatymo nuostatose. [...]

13.1. [...] skundai, kuriuose nenurodytas asmens vardas, pavardė ar pavadinimas, adresas arba asmens nepasirašyti, viešojo administravimo subjekto vadovo arba jo įgalioto pareigūno ar valstybės tarnautojo sprendimu gali būti nenagrinėjami. Apie sprendimą nenagrinėti skundo pranešama asmeniui ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo skundo gavimo dienos, išskyrus atvejus, kai skunde nenurodyta jokių asmens kontaktinių duomenų [...].“

Tyrimo išvados

14. Esminė Pareiškėjo Skunde keliama problema yra ta, kad VMI, nepaisydama Pareiškėjo pranešimų apie tai, jog jis, jo paties teigimu, nebėra A vadovas (pirmininkas), vis tiek siunčia jam informaciją apie tai, kad jis privalo užpildyti metines pelno mokesčio ir (arba) metines fiksuoto pelno mokesčio bei avansinio pelno mokesčio deklaracijas ir pateikti jas vietos mokesčio administratoriui.

Atsižvelgiant į tyrimo metu gautą informaciją ir nustatytas aplinkybes, teisės aktų nuostatas ir teismų praktiką, pacituotas šioje pažymoje, išskirtinos šios dvi Skundo dalys:

14.1. dėl atstovo duomenų pakeitimo ir dėl VMI Pareiškėjui siunčiamų priminimų pateikti deklaraciją;

14.2. dėl teisės į gerą administravimą.

Tyrimo išvados dėl kiekvienos iš šių Skundo dalių pateikiamos atskirai. Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje (šios pažymos 8 punktas), todėl Skunde nurodytos aplinkybės vertintos šiuo aspektu.

Dėl atstovo duomenų pakeitimo ir dėl VMI Pareiškėjui siunčiamų priminimų pateikti deklaraciją

15. Pareiškėjas Skunde nurodo, kad „praeitais metais gegužės mėnesį“ parašė raštą Vilniaus apskrities VMI, kad jis nebėra A pirmininkas ir kad „taryba perdavė vykdyti [...] pareigas A. V.“. Vilniaus apskrities VMI Seimo kontrolierę informavo, kad „VMI nėra registruotas Pareiškėjo ar A 2023 m. gegužės mėnesį raštas / pranešimas dėl atstovų pasikeitimo, t. y. VMI nebuvo informuota apie atstovų (vadovų) pasikeitimą“. Šiuo atveju Pareiškėjo ir Vilniaus apskrities VMI nurodoma informacija yra viena kitai prieštaraujanti, be to, Pareiškėjas Seimo kontrolieriui nepateikė Skunde

minimo 2023 m. gegužės mėnesio rašto, adresuoto Vilniaus apskrities VMI, kopijos, todėl nėra galimybių nustatyti, kaip buvo iš tikrųjų.

Tyrimo metu Vilniaus apskrities VMI paaiškino (priedėdama įrodančius dokumentus), kad, pagal Mokesčių mokėtojų registro duomenis, „Pareiškėjas nuo 2018 m. spalio 20 d. yra A vadovas, vadovo pabaigos data nėra nurodyta“, „Mano VMI sistemoje Pareiškėjas yra nurodytas A vadovu, nurodytas el. pašto adresas: [...], kontaktai patvirtinti 2021 m. gegužės 6 dieną“, „Elektroninio deklaravimo sistemoje [...] Pareiškėjas yra nurodytas įgaliotu išoriniu vartotoju bei atstovu nuo 2018 m. lapkričio 26 d., atstovavimo pabaiga nenurodyta“. Kadangi, Vilniaus apskrities VMI turimais duomenimis, Pareiškėjas vis dar yra A pirmininkas (vadovas), jis, kaip nurodė Vilniaus apskrities VMI, vadovaujantis Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo nuostatomis (pažymos 10 punktas), „privalo užpildyti metines pelno mokesčio ir (arba) metines fiksuoto pelno mokesčio bei avansinio pelno mokesčio deklaracijas ir pateikti jas tam vietos mokesčio administratoriui, kurio veiklos teritorijoje jie yra arba privalo būti įregistruoti mokesčio mokėtojais“. Dėl šios priežasties Pareiškėjui „2024 m. birželio 21 d. automatiškai, elektroniniu paštu, buvo išsiųstas informacinis pranešimas – priminimas Nr. 9.127 Mr-PRI-128220 „Priminimas pateikti deklaraciją ar kitus dokumentus“ dėl metinės pelno mokesčio deklaracijos pateikimo už 2023 metus“. Pažymėtina, kad šis pranešimas yra automatinis, siunčiamas asmenims, vadovaujantis Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2011 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-441 „Dėl Mokestinių prievolių užtikrinimo procedūrų vadovo patvirtinimo“ patvirtinto Mokestinių prievolių užtikrinimo procedūrų vadovo 2 dalies 29 punktu (01.02.29), kuriame „reglamentuota Elektroninės deklaravimo sistemos pranešimų siuntimo procedūros tvarka. Remiantis šiuo vadovu, mokesčių mokėtojams yra siunčiami pranešimai, informaciniai pranešimai, priminimai ir kitokio pobūdžio laišakai“ (pažymos 6.2 papunktis). Be to, pačiame pranešime yra nurodyta, kad „šis pranešimas automatiškai suformuotas Valstybinės mokesčių inspekcijos Integruotoje mokesčių informacinėje sistemoje“, todėl Pareiškėjo teiginiai, kad jam siunčiami „Vilniaus apskrities VMI visokie biurokratiniai pranešimai be parašų ir nenurodydami savo pareigų“, yra nepagrįsti. Kitokių nepasirašytų dokumentų, kaip nurodoma Skunde, Pareiškėjas Seimo kontrolierei tyrimo metu nepateikė.

16. Tyrimo metu nustatyta (pažymos 6.4 papunktis), kad Pareiškėjas į Vilniaus apskrities VMI kreipėsi 2024 m. birželio 25 d. ir 2024 m. liepos 1 d., nurodydamas, be kita ko, kad jis nėra A pirmininkas, kad gauna nepasirašytus pranešimus dėl deklaravimo. Pareiškėjui buvo atsakyta Vilniaus apskrities VMI 2024 m. liepos 19 d. raštu Nr. (7.1Mr) 46-5630, informuojant, kad jis „kreipėsi į VMI neidentifikavęs savo tapatybės“.

Pažymėtina, kad tyrimo metu Vilniaus apskrities VMI nurodė (pažymos 6.3 papunktis), jog „Pareiškėjas, norėdamas nebegauti el. laiškų, turėtų nutraukti atstovavimą VMI sistemoje. Pareiškėjas, norėdamas nutraukti įgaliojimus EDS, tai atlikti gali prisijungęs prie EDS sistemos ir įvedęs „Atsisakyti suteiktų teisių“ arba atvykęs į bet kurį VMI aptarnavimo padalinį“. Taip pat Vilniaus apskrities VMI paaiškino, kad „nutraukti atstovavimą ar pakeisti atstovo duomenis Mano VMI platformoje galima prisijungus prie Mano VMI: 1) horizontalaus meniu juostoje pasirinkti „Įgaliojimai“ ir prie pasirinkto atstovo paspausti mygtuką „Veiksmas“; 2) pasirinkti „Keisti atstovo duomenis“ arba „Nutraukti atstovavimą nedelsiant“; 3) taip pat, dėl atstovo teisių nutraukimo ar koregavimo galima pateikti užpildytą popierinį prašymą „Duomenys apie Mano VMI atstovą“ tiesiogiai atvykus arba išsiųsti klasikiniu paštu į VMI aptarnavimo padalinį. Siunčiant prašymą paštu būtina pridėti notaro patvirtintą asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją“.

Taigi, Pareiškėjas, norėdamas nutraukti atstovavimą ir pakeisti atstovo duomenis, t. y. duomenis, kad Pareiškėjas nebėra, jo teigimu, A vadovas (pirmininkas), turi atlikti pirmiau nurodytus veiksmus.

17. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Skundo dalis *dėl atstovo duomenų pateikimo ir dėl VMI Pareiškėjui siunčiamų priminimų pateikti deklaraciją* atmestina kaip nepagrįsta.

18. Kartu Pareiškėjui paaiškintina, kad, pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo nuostatas, pacituotas pažymos 9 punkte, mokesčių mokėtojas turi teisę įstatymų nustatyta tvarka apskųsti bet kokią (bet kurią) mokesčių administratoriaus (jo pareigūno) veiksmą ar jo neatlikimą. Tad Pareiškėjas, manydamas, kad mokesčių administratorius atliko neteisėtus veiksmus, priėmė neteisėtą sprendimą ar neveikė taip, kaip numato teisės aktai, turi teisę apskųsti nurodytą mokesčių administratoriaus veiksmą, neveikimą ar sprendimą šio įstatymo nustatyta tvarka.

Dėl teisės į gerą administravimą

19. Seimo kontrolierė, turėdama pareigą prižiūrėti, ar valdžios įstaigos vykdo pareigą tinkamai tarnauti žmonėms, atsižvelgusi į tyrimo metu nustatytas aplinkybes, į teisės aktų nuostatas ir teismų praktiką, pacituotas šioje pažymoje, turėdama teisę teikti siūlymus ar pastabas atitinkamoms institucijoms ir įstaigoms dėl administravimo gerinimo, kad nebūtų pažeidinėjamos žmogaus teisės ir laisvės, atkreipia dėmesį į toliau aprašytas aplinkybes, nederančias su geru administravimu.

Kaip jau rašyta pirmiau, tyrimo metu nustatyta, kad Pareiškėjas dėl to, jog, jo teigimu, jis nėra A pirmininkas, kad gauna nepasirašytus pranešimus dėl deklaravimo, į Vilniaus apskrities VMI kreipėsi 2024 m. birželio 25 d. ir 2024 m. liepos 1 dieną. Vilniaus apskrities VMI, atsakydama į šiuos du raštus, 2024 m. liepos 19 d. atsakyme Nr. (7.1Mr) 46-5630 Pareiškėjui nurodė, kad kreipimasis „nenagrinėjamas, jeigu nėra galimybės prašymą ar skundą teikiančią asmenį identifikuoti arba patikrinti prašymo ar skundo autentiškumą“, ir kad „kai teikiant prašymą naudojamos elektroninių ryšių priemonės, turi būti pateikta pasirašyto prašymo skaitmeninė kopija arba prašymas turi būti pasirašytas kvalifikuotu elektroniniu parašu, atitinkančiu Reglamente (ES) 910/2014 nustatytus reikalavimus, arba suformuotas tokiu būdu, kuris leidžia prašymą ar skundą teikiančią asmenį identifikuoti arba patikrinti prašymo ar skundo autentiškumą“.

Pažymėtina, kad, vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (pažymos 11 punktas) ir Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių (pažymos 12 punktas) nuostatomis, asmenų prašymai ir skundai gali būti pateikiami, be kitų, elektroninių ryšių priemonėmis, ir kai yra teikiami tokiu būdu, jie turi būti pasirašyti kvalifikuotu elektroniniu parašu, atitinkančiu Reglamente (ES) 910/2014 nustatytus reikalavimus, arba suformuoti tokiu būdu, kuris leidžia prašymą ar skundą teikiančią asmenį identifikuoti arba patikrinti prašymo ar skundo autentiškumą. Jeigu nėra galimybės prašymą ar skundą teikiančio asmens identifikuoti arba patikrinti prašymo ar skundo autentiškumo, prašymas ar skundas gali būti nenagrinėjamas, kas šiuo atveju ir buvo padaryta dėl Pareiškėjo 2024 m. birželio 25 d. ir 2024 m. liepos 1 d. kreipimųsi.

Tačiau tuo atveju, jeigu yra nesilaikoma skundui ar prašymui nustatytų reikalavimų, apie tokio skundo ar prašymo nenagrinėjimą turi būti raštu pranešta asmeniui per 5 darbo dienas nuo jo gavimo dienos, ko Vilniaus apskrities VMI nepadarė ir teisės aktų nustatytų terminų nesilaikė – Vilniaus apskrities VMI Pareiškėjui apie jo 2024 m. birželio 25 d. ir 2024 m. liepos 1 d. kreipimąsi nenagrinėjimą pranešė tik 2024 m. liepos 19 d., t. y. gerokai vėliau nei per 5 darbo dienas. Be to, atsakant asmeniui dėl jo skundo ar prašymo nenagrinėjimo nurodoma nenagrinėjimo priežastis ir siūloma ištaisyti nustatytus trūkumus, nustatant terminą, kuris negali būti trumpesnis kaip 5 darbo dienos, trūkumams ištaisyti (jei institucijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo nenusprendžia kitaip), tačiau to Vilniaus apskrities VMI 2024 m. liepos 19 d. atsakyme Nr. (7.1Mr) 46-5630 Pareiškėjui nurodyta nėra.

Akivaizdu, kad terminai suteikia stabilumo bei aiškumo teisiniuose santykiuose. Terminų nesilaikymas nėra suderinamas su įstatymų viršenybės, teisėtų lūkesčių apsaugos, teisinio tikrumo ir teisinio saugumo bei gero administravimo principais. Seimo kontrolierė, atsižvelgusi į tai, kas pirmiau išdėstyta, į teisės aktų nuostatas ir pažymoje pacituotą teismų praktiką, pažymi, kad Vilniaus apskrities VMI savo veikloje turi vadovautis gero administravimo, atsakingo valdymo principais, todėl pripažįsta, kad Pareiškėjo teisė į gerą administravimą buvo pažeista. Skundo dalis

dėl teisės į gerą administravimą pripažįstama pagrįsta.

SEIMO KONTROLIERĖS SPRENDIMAI

20. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia Skundo dalį *dėl atstovo duomenų pakeitimo ir dėl VMI Pareiškėjui siunčiamų priminimų pateikti deklaraciją* atmesti.

21. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia Skundo dalį *dėl teisės į gerą administravimą* pripažinti pagrįsta.

SEIMO KONTROLIERĖS REKOMENDACIJA

22. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė **Vilniaus apskrities VMI viršininkui** rekomenduoja atkreipti dėmesį į šioje pažymoje nustatytas aplinkybes, nederančias su geru administravimu, ir imtis konkrečių veiksmų (teisinių, organizacinių), užtikrinančių, kad tais atvejais, kai pranešama asmenims apie jų skundų ar prašymų nenagrinėjimą, būtų laikomasi atitinkamuose teisės aktuose nustatytų terminų ir reikalavimų (tvarkos).

Primenama, kad Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, jog informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Seimo kontrolierę Eriką Leonaitę pavaduojanti
Seimo kontrolierė

Jolita Miliuvienė